

Antimobbekampagne: Definition af mobning

Det fællesskabsorienterede mobbesyn

Hos Klasse trivsel er vi optaget af elevernes trivsel, og vi har derfor indledt en kampagne omkring antimobning. Kampagnen vil indeholde forskellige tekster, som alle berører arbejdet med antimobning. Indledningsvis er her en tekst, som kort skitserer, hvordan mobning kan defineres og forstås.

Vi håber, du får glæde af denne og de øvrige indlæg om antimobning.

Hvad er mobning?

Det fællesskabsorienterede mobbesyn er skrevet ind i lovgivningen og skal danne afsæt for arbejdet med at forebygge og håndtere mobning i danske institutioner, organisationer og på uddannelsessteder.¹

I en dansk kontekst stammer det fællesskabsorienterede mobbesyn fra det tværfaglige forskningsprojekt eXbus (Exploring Bullying in Schools).² Forskningsprojektet gik væk fra en udelukkende personpsykologisk tilgang til mobning og inddrog pædagogiske, socialpsykologiske og filosofiske vinkler i undersøgelsen af mobningens komplekse mekanismer. Projektet bygger ovenpå den hidtidige forskning og udvider mobbebegrebet.

Det “gamle” og det “nye” mobbesyn

Tidligere blev mobning tilskrevet særlige egenskaber knyttet til de enkelte individer. Mobberne blev karakteriseret som aggressive og bevidst onde. Mobbeofrene var svage og rummede træk eller egenskaber, som gjorde dem til oplagte mobbeofre. Man talte om, at elever blev mobbet, *fordi* de havde briller eller rødt hår, i dag siger man, at de bliver mobbet *med* det ene eller det andet.

Det “nye” mobbesyn, ser mobning som et gruppefænomen, som ikke kan forstås og løses med en individualistisk tilgang, hvor mobbere og ofre skal identificeres. Mobning vidner om et utrygt socialt miljø og et presset klassefællesskab.

¹ <https://dcum.dk/artikler-og-debat/naar-det-nye-mobbese-syn-rammer-praksis>

² <https://exbus.dk/>

Det "gamle" individorienterede mobbesyn	Det "nye" fællesskabsorienterede mobbesyn
Individuelle karakteristika	Relationer og sociale fællesskaber
Lineær (fra person til person)	Kompleks (involverer hele gruppen)
Egenskaber (ondskab og svaghed)	Gruppedynamik/mobbemønstre
Dømmer og straffer	Involverer og undersøger

Når fællesskabet er presset

Det utrygge fællesskab er kendetegnet ved, at positionerne konstant er til forhandling. Alle kan potentielt blive udsat for social eksklusion og udstødelse. Utrygheden i gruppen skaber grobund for manglende empati, magtubalance, konflikter, ensomhed og stress, hvilket kan få konsekvenser for den enkelte på kort og langt sigt.

Det utrygge fællesskab	Det trygge fællesskab
Eksklusion/udstødelse	Inklusion/meningsfuld sammenhæng
Opbygning af foragt	Opbygning af værdighed
Stejle hierarkier	Ligeværd
Hård tone	Respektfuld tone

Mobning eller mobbelignende situationer

Lovgivningen kræver at der arbejdes forebyggende med antimobbestrategier³. Der skal desuden gribes ind før egentlig mobning finder sted. Dansk Center for Undervisningsmiljø inddrager **mobbelignende situationer** i definitionen af mobning.

Den **mobbelignende situation** er netop karakteriseret ved **et utrygt og presset fællesskab**.

Figuren herunder illustrerer, at der er en mellemfase fra almindelige hverdagskonflikter, til egentlig mobning er en realitet. Det betyder, at de fagprofessionelle skal reagere på en

³ Se Antimobbekampagne 1 om arbejdet med Antimobbestrategier.

mobbeligende situation, hvor et utryg og presset samspil mellem eleverne endnu ikke går ud over bestemte elever. Når de fagprofessionelle er forpligtede på at undersøge og afklare situationer, der ligner mobning, kan det forhindre, at situationen eskalerer og mobning opstår. De fagprofessionelle skal undersøge, hvad der foregår og hvori mistrivlsen består.

En mobbelignende situation er, *hvor det ikke er tydeligt at bestemte elever bliver mobbet, men der er usikkerhed, magtubalance, stejle hierarkier og pres blandt eleverne*⁴.

⁴ <https://dcum.dk/media/3223/hvadermobning20212.pdf> side 1.